ΓΛΩΣΣΑ

ΤΑΞΗ Γ΄

Η φίλη μας η Αρετούλα

ΟΝΟΜΑ:_____

Ενεστώτας ενεργητικής και παθητικής φωνής

Οι λέξεις που φανερώνουν πως κάποιος κάνει κάτι (ενεργεί), παθαίνει κάτι η βρίσκεται σε μια κατάσταση λέγονται **ρήματα**.

π.χ. Εγώ **ξυπνάω** νωρίς. Η Δανάη **ξυπνάει** αργά. Εσείς **ξυπνάτε** νωρίς;

Τα ρήματα *ξυπνάω, ξυπνάει, ξυπνάτε* δείχνουν **τι κάνουν συνήθως** τα πρόσωπα. Τα ρήματα αυτά είναι σε χρόνο **ενεστώτα**.

Πώς κλίνονται τα ρήματα;

Τα ρήματα κλίνονται ανάλογα με τη φωνή στην οποία ανήκουν. Φωνές είναι οι ομάδες στις οποίες χωρίζονται τα ρήματα ανάλογα με την κατάληξή τους στο α΄ πρόσωπο του ενικού αριθμού. Οι φωνές των ρημάτων είναι δύο: η ενεργητική και η παθητική.

- Στην ενεργητική φωνή ανήκουν τα ρήματα που τελειώνουν σε –ω στον ενεστώτα.
  π.χ. πίνω, γελώ, διαβάζω, ακούω

- Στην παθητική φωνή ανήκουν τα ρήματα που τελειώνουν σε –μια στον ενεστώτα.
  π.χ. φανερώνομαι, κρύβομαι, κάθομαι

Τα περισσότερα ρήματα σχηματίζονται και στις δύο φωνές.

π.χ. κόβω – κόβομαι πλένω – πλένομαι σκίζω – σκίζομαι

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ		
	Ενεργητική φωνή	***Παθητική φωνή***
Ενικός αριθμός		
α΄ πρόσωπο	*εγώ* πλέν-**ω**	*εγώ* πλέν-**ομαι**
β΄ πρόσωπο	*εσύ* πλέν-**εις**	*εσύ* πλέν-**εσαι**
γ΄ πρόσωπο	*αυτός* πλέν-**ει**	*αυτός* πλέν-**εται**
Πληθυντικός αριθμός		
α΄ πρόσωπο	*εμείς* πλέν-**ουμε**	*εμείς* πλεν-**όμαστε**
β΄ πρόσωπο	*εσείς* πλέν-**ετε**	*εσείς* πλέν-**εστε**
γ΄ πρόσωπο	*αυτοί* πλέν-**ουν**	*αυτοί* πλέν-**ονται**

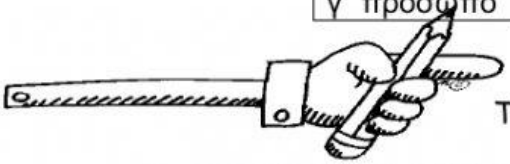

Τι προσέχω στην ορθογραφία

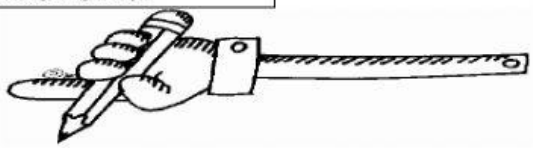

- Δεν πρέπει να μπερδεύουμε τις καταλήξεις **–με** και **–μαι**. Προσέχουμε και χρησιμοποιούμε την κατάληξη **–με** όταν το πρόσωπο που μιλάει είναι στο **εμείς**, ενώ χρησιμοποιούμε την κατάληξη **–μαι** όταν το πρόσωπο που μιλάει είναι το **εγώ**.
  π.χ. εμείς ντύνου**με** – εγώ ντύνο**μαι**
  εμείς λούζου**με** – εγώ λούζο**μαι**

- Δεν πρέπει να μπερδεύουμε τις καταλήξεις **–τε** και **–ται**. Προσέχουμε και χρησιμοποιούμε την κατάληξη **–τε** όταν το πρόσωπο που μιλάει είναι στο **εσείς**, ενώ χρησιμοποιούμε την κατάληξη **–ται** όταν το πρόσωπο που μιλάει είναι το **αυτός, -ή, -ό.**
  π.χ. εσείς ντύνε**τε** – αυτός ντύνε**ται**
  εσείς λούζε**τε** – αυτός λούζε**ται**

LIVEWORKSHEETS

1. Να γράψεις ρήματα από το διπλανό πλαίσιο στη σωστή στήλη.

Ενεργητική φωνή	Παθητική φωνή

κοιμάμαι, αγγίζω, ξύνω, ψήνομαι, αφήνω, ράβω, σκέφτομαι, σκουπίζω, χτενίζομαι, βάφομαι, σηκώνω, πληγώνομαι

2. Να συμπληρώσεις τις παρακάτω στήλες.

Ενεργητική φωνή	Παθητική φωνή
χτενίζω	
	δένομαι
κουρεύω	
κουράζω	
	σέρνομαι
αφήνω	
ανακατεύω	

Ενεργητική φωνή	Παθητική φωνή
κόβω	
	βάφομαι
κρύβω	
	σηκώνομαι
	πληρώνομαι
γράφω	
κλείνω	

3. Να συμπληρώσεις τα παρακάτω κενά με την κατάληξη –με ή –μαι.

- Έρχο___ να δού___ μαζί το παιχνίδι.
- Πήγα___ όλοι μαζί να δού___ ένα ποδήλατο για το οποίο ενδιαφέρο___.
- Επειδή εγώ ζαλίζο___, θα ανεβαίνου___ σιγά σιγά.
- Δε βιάζο___, γιατί έχου___ ακόμα χρόνο.
- Συμφωνήσα___ με τη μαμά να κοιμά___ πιο αργά.

4. Να συμπληρώσεις τα παρακάτω κενά με την κατάληξη –τε ή –ται.

- Το ιατρείο βρίσκε___ κοντά στην πλατεία.
- Από εδώ που καθόμασ___ φαίνε___ το γήπεδο.
- Μη μιλά___ δυνατά, γιατί κοιμά___ το μωρό.
- Γιατί φεύγε___ τόσο γρήγορα; Μείνε___ λίγο ακόμα.
- Είναι απρόσεκτος όταν τρώει και λερώνε___ εύκολα.
- Έτσι όπως κρύβεσ___, δε θα σας δει κανείς.

5. Να συμπληρώσεις τα κενά των προτάσεων με το κατάλληλο ρήμα από το διπλανό πλαίσιο στο σωστό πρόσωπο.

- Η δασκάλα μαθαίνει στα παιδιά γραμματική.
- Οι γεωργοί …….. τα χωράφια τους.
- Δε……. αυτό που ζητάς.
- Τα παιδιά …… το δωμάτιό τους.
- Μου …… ότι κάτι συμβαίνει.
- Το καράβι …….. το πρωί.
- Ο Κώστας …… πολύ γρήγορα.
- Δεν …… που τον κοροϊδεύετε;

φαίνομαι, συγυρίζω, ~~μαθαίνω~~, σπέρνω, ντρέπομαι, έρχομαι, γίνομαι, τρέχω

LIVEWORKSHEETS

Αντίθετα

Οι λέξεις που έχουν αντίθετη σημασία, δηλαδή εντελώς διαφορετική, λέγονται **αντίθετες λέξεις ή αντίθετα.**

π.χ. άσπρο – μαύρο ψηλός – κοντός
μέσα – έξω μπαίνω – βγαίνω

1. Να γράψεις δίπλα σε κάθε λέξη την αντίθετή της.

φτωχός	……	πίσω	……..
εχθρός	……	ζεστός	……..
φως	……	πηγαίνω	……..
κατεβαίνω	……	λύπη	……..
λίγα	……	ελαφρύς	……..

2. Να συμπληρώσεις τα κενά με τα αντίθετα των λέξεων της παρένθεσης.

- ✓ Δεν του αρέσει ……(λίγο) το φαγητό που έφτιαξα.
- ✓ Ο Βασίλης ήταν……(διαβασμένος) σήμερα στο σχολείο.
- ✓ Το αυτοκίνητο έμεινε στην ……(κατηφόρα).
- ✓ Τα νέα για την υγεία του δεν είναι καθόλου……(δυσάρεστα).

Σύνθετες λέξεις

Η λέξη που δημιουργείται αν ενώσουμε δύο απλές λέξεις λέγεται **σύνθετη**. Κάθε λέξη που δεν είναι σύνθετη είναι **απλή**.

π.χ. παιδί (απλή λέξη)

πλούσιος + *παιδί* → *πλουσιόπαιδο* (σύνθετη λέξη)

Οι απλές λέξεις που ενώνονται λέγονται **συνθετικά**.

π.χ. *βουνό* + *κορφή* → *βουνοκορφή*
(α΄ συνθετικό) (β΄ συνθετικό) (σύνθετη λέξη)

1. Να γράψεις τα συνθετικά των παρακάτω λέξεων.

- ψαρόβαρκα: ψάρι + βάρκα
- βατραχοπέδιλα: ……+……
- σελιδοδείκτης:……+……
- σιγοτραγουδώ: ……+……
- κατακρίνω: ……+……
- κιτρινόμαυρος: ……+……

2. Να ξαναγράψεις τις υπογραμμισμένες φράσεις αντικαθιστώντας τις με τις κατάλληλες σύνθετες λέξεις.

- Ήταν ένας γέρος <u>με γκρίζα μαλλιά</u> και <u>μαύρα μάτια</u>.

_____

- Θα πάμε στο δάσος να μαζέψουμε <u>άγρια λουλούδια</u>.

_____

- Η Φωτεινή είναι <u>ψηλή και λιγνή</u>.

_____

- Ο δρόμος είναι <u>στενός και μακρύς</u>.

_____

- Στα νερά της λίμνης κολυμπούν τρεις <u>άγριες πάπιες</u>.

_____

LIVEWORKSHEETS